

รายงาน
การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง
ในรอบปี 2563

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสรุปและรายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ในรอบปี 2563 ซึ่งได้วิเคราะห์ถึงรายละเอียดการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างปี 2563 ซึ่งผู้ปฏิบัติได้ประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ทั้งในการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะครุภัณฑ์ การติดต่อประสานงาน ปัญหาของตัวบุคคล และปัญหาอื่นๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ผู้ปฏิบัติงานจะนำไปศึกษา วิเคราะห์ และหาวิธีการแก้ไขเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างปี 2564 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จัดทำโดย ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง

สารบัญ

	หน้า
รายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ในรอบปี 2563	1
รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง	2
การวิเคราะห์ความเสี่ยง	4
การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค	5
การวิเคราะห์ความสามารถในการประหยัดงบประมาณ	6
แนวทางแก้ไขในการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือแนวทางในการปฏิบัติงานในปี 2564	7

รายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ในรอบปี 2563

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

การจัดซื้อจัดจ้างเป็นงานส่วนหนึ่งของการพัสดุ ซึ่งในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีการดำเนินการหลายขั้นตอน และในแต่ละขั้นตอนนี้ก็มีรายละเอียดการดำเนินการค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีสถานะเป็น รัฐวิสาหกิจ โดยนอกจากต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 แล้ว ธนาคารยังดำเนินการตามระเบียบธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 32 ว่าด้วย การจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ. 2561 ที่ต้องยึดถือเป็นหลักและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในการจัดซื้อจัดจ้าง ปัจจุบันมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างอีกมาก ผู้ปฏิบัติงานยังคงต้องศึกษากฎหมายอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องด้วย เช่น

- (1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสนอราคา และกระบวนการจัดทำสัญญา
- (2) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542
- (3) พระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
- (4) พระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ในเรื่องของคำสั่งทางปกครอง
- (5) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามความใน มาตรา 9 (8) ของพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ฉบับนี้ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารที่ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการกำหนดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้
- (6) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
- (7) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562
- (8) ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562

อีกทั้ง ธนาคารดำเนินการกระบวนการซื้อจ้างผ่านระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ภายใต้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ ฉะนั้น ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักการในการจัดซื้อจัดจ้างและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงต้องดำเนินการเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลให้ธนาคารได้รับประโยชน์สูงสุด

1. รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ได้จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2563 เพื่อสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบปีที่ผ่านมา โดยนำข้อมูลจากการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2563 ในทุกวิธี ที่ดำเนินการโดยฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ที่กำหนดให้มีการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบด้านข้อมูล ดังนี้ (1) แสดงผลการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน (2) มีข้อมูลรายละเอียด ยกตัวอย่างเช่น งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ เป็นต้น (3) เป็นรายงานผลของปี พ.ศ.2563

ตารางที่ 1 สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2563 ที่ดำเนินการโดยฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง จำแนกตามวิธีการซื้อจ้าง

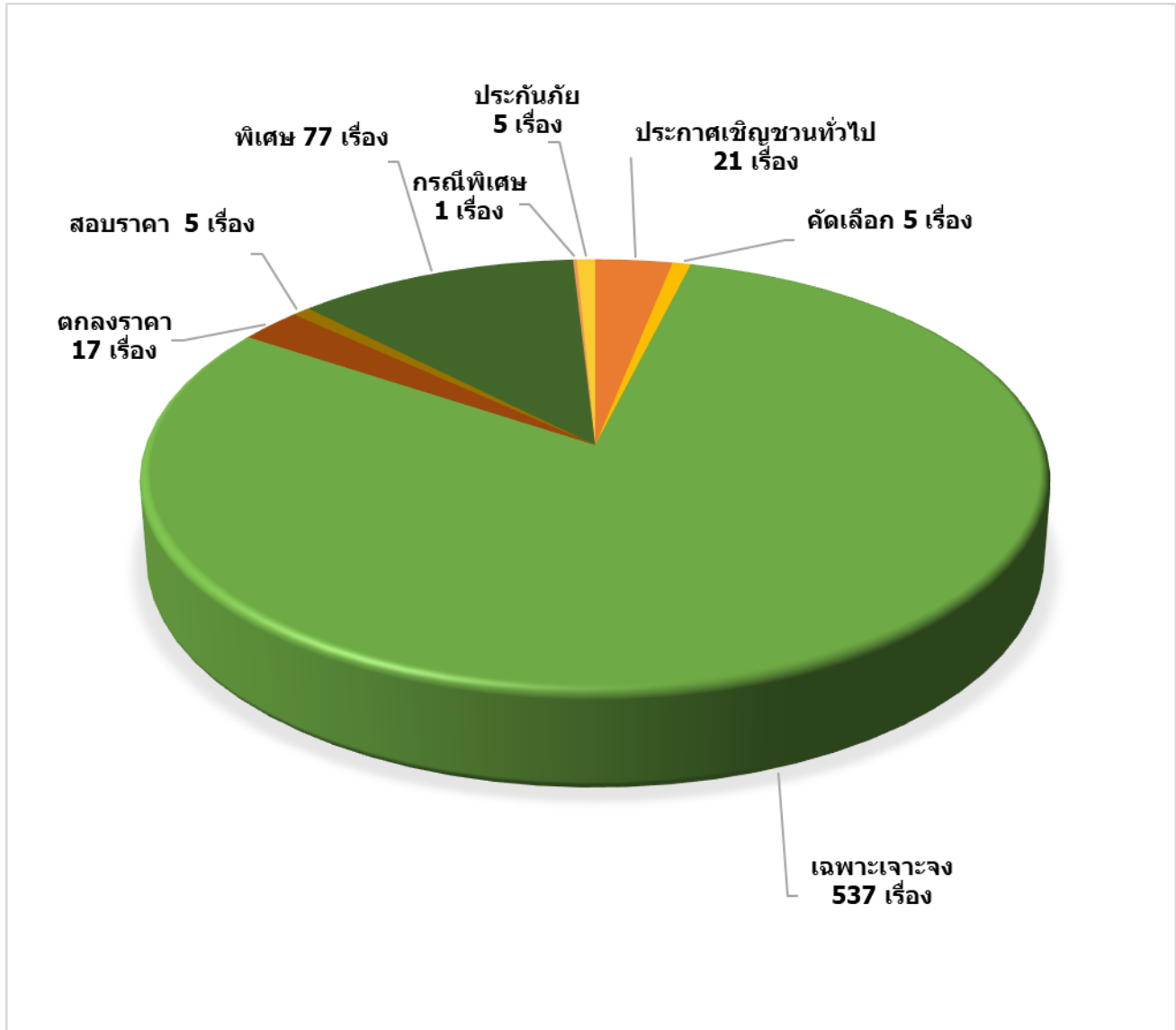
วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง		จำนวน (เรื่อง)	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ (บาท)
ตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้าง 2560	ประกาศเชิญชวนทั่วไป	21	155,735,706.00
	คัดเลือก	5	17,750,000.00
	เฉพาะเจาะจง	537	43,010,042.55
รวม		563	216,495,748.55
การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการพาณิชย์โดยตรง	ตกลงราคา	17	1,881,960.00
	สอบราคา	5	32,982,748.10
	พิเศษ	77	355,050,700.20
	กรณีพิเศษ	1	84,000.00
รวม		100	389,999,408.30
อื่นๆ ที่มีใช้การพัสดุ	ประกันภัย	5	25,326,042.00
รวมทั้งสิ้น		668	631,821,198.85

จากตารางที่ 1 พบว่า ธนาคารมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ โดยวิธีเฉพาะเจาะจงมากที่สุด จำนวน 537 เรื่อง จากการจัดซื้อจัดจ้างตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ จำนวน 563 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 95.38 รองลงมาคือวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 3.73

ทั้งนี้ กรณีวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ มาตรา 56 ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดให้วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุดังกล่าวนั้น สามารถทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ต้องจัดทำสัญญาก็ได้ และสามารถแต่งตั้งเพียงผู้ตรวจรับพัสดุก็ได้

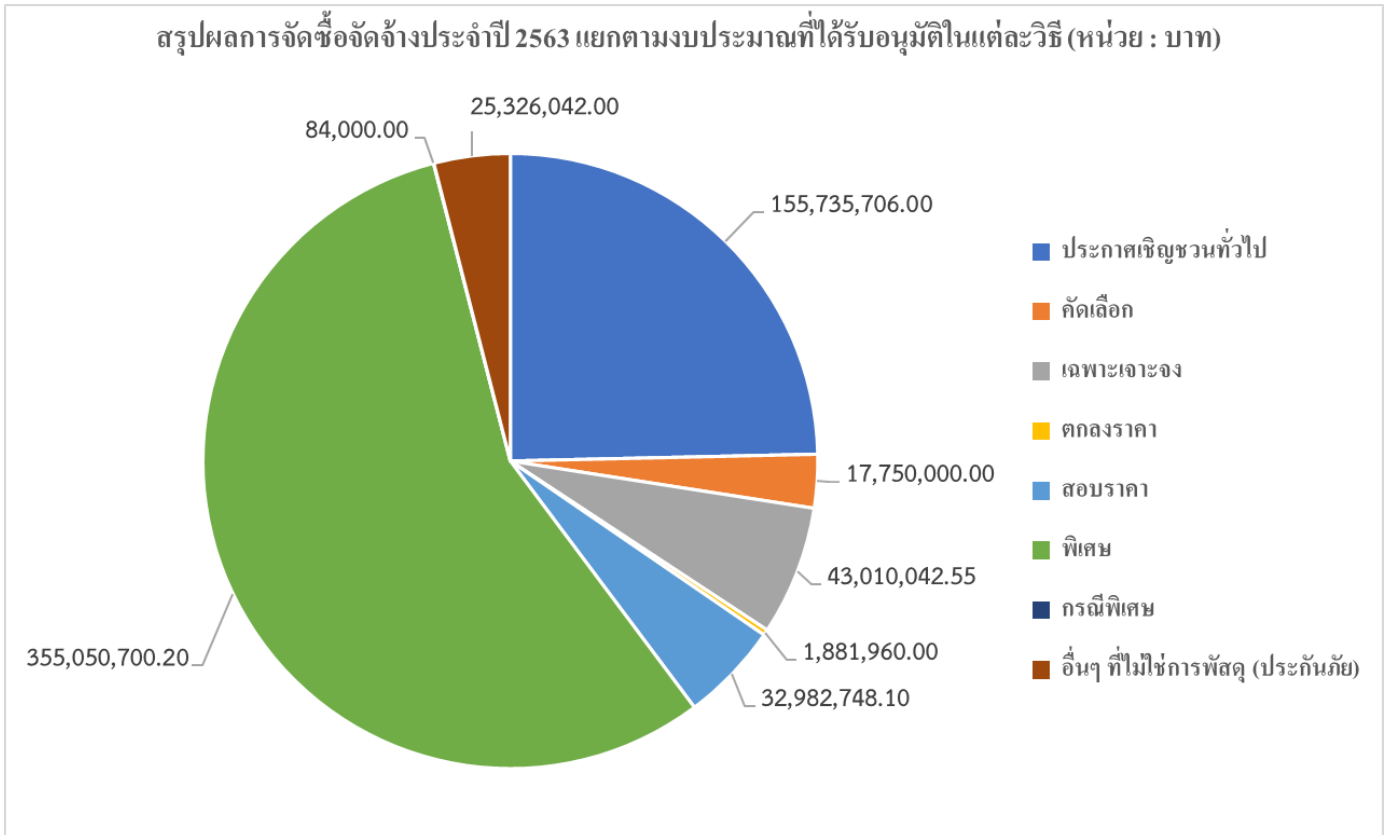
ในการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการพาณิชย์โดยตรงของธนาคารที่ดำเนินการตามระเบียบฯ ธนาคาร ฉบับที่ 32 พบว่าธนาคารดำเนินการโดยวิธีพิเศษมากที่สุด จำนวน 77 เรื่อง จากจำนวน 100 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 77 รองลงมาคือวิธีตกลงราคา มีจำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 17

แผนภูมิที่ 2 สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2563 ที่ดำเนินการโดยฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง จำแนกตามวิธีการซื้อจ้าง

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง		จำนวน (เรื่อง)
ตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้าง 2560	ประกาศเชิญชวนทั่วไป	21
	คัดเลือก	5
	เฉพาะเจาะจง	537
การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการพาณิชย์โดยตรง	ตกลงราคา	17
	สอบราคา	5
	พิเศษ	77
	กรณีพิเศษ	1
อื่นๆ ที่มีใช้การพัสดุ	ประกันภัย	5
รวมทั้งสิ้น		668

แผนภูมิที่ 3 สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2563 ที่ดำเนินการโดยฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง
จำแนกตามวิธีการซื้อจ้างและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

2. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างที่อาจมีความเสี่ยงต่อการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

1. การจัดซื้อจัดจ้างที่เร่งด่วน หรือกระชั้นชิด ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้าง และยังส่งผลกระทบต่อเป้าหมายของกิจกรรมในแต่ละโครงการที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการจัดทำโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ทันต่อความต้องการของหน่วยงาน

2. การจัดซื้อจัดจ้างไม่แล้วเสร็จตามแผนงาน จะต้องมีการจัดซื้อจัดจ้างหลายครั้ง เนื่องจากบุคคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ ข้อกฎหมาย รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และขาดการหาข้อมูลที่ครบถ้วน เพียงพอ เพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างครั้งใหม่ อย่างไรก็ตาม ในส่วนการดำเนินงานจัดหาพัสดุนั้น ดำเนินการได้ถูกต้องตามระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

3. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค

1. ด้านการจัดทำ พบว่า บุคลากรภายในองค์กรไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนการใช้พัสดุหรือไม่ปฏิบัติตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างที่วางไว้ หรือมีการปรับเปลี่ยนนโยบาย จึงทำให้มีการจัดซื้อจัดจ้างที่เร่งด่วนหรือ กระชั้นชิด

2. ด้านการบริหารสัญญา การส่งมอบและการตรวจรับ เนื่องจากจากผู้สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามที่ได้ตกลงไว้ ธนาคารอาจได้รับความเสียหายจากการดำเนินการไม่เป็นไปตามสัญญา ทำให้มีการแก้ไขสัญญาในบางโครงการ

3. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายในการปฏิบัติงานด้านพัสดุ ซึ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานภายใต้พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบฯ ต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้าง

นอกจากหน่วยงานจะมีเจ้าหน้าที่พัสดุไม่เพียงพอต่อปริมาณงานภายในองค์กรแล้วนั้น ยังพบว่าเจ้าหน้าที่ในฝ่ายงานอื่นแม้ไม่ได้ทำหน้าที่พัสดุโดยตรงแต่ก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัสดุ เช่น การได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในงานพัสดุ จึงไม่ทราบขั้นตอน วิธีการเบื้องต้นของการจัดซื้อจัดจ้างที่กฎหมายกำหนด ทำให้เป็นการทำงานแบบทำตามเสียงส่วนใหญ่

4. ปัญหาที่เกิดจากการที่กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง ได้พัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Procurement : e-GP) เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทำให้พบปัญหาต่างๆ ดังนี้

4.1 ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) มีปัญหาในการเชื่อมต่อระบบ มีการประมวลผลช้า หรือหลุดบ่อย และมีการปิดระบบเพื่อปรับปรุงโปรแกรมบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

4.2 เจ้าหน้าที่ยังไม่มี ความชำนาญในการบันทึกข้อมูลผ่านระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) มีการแก้ไขในขั้นตอนของการบันทึกรายการบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

5. กรมบัญชีกลางได้ออกกฎ ระเบียบ และหนังสือเวียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีหนังสือเวียนเพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติเพื่อทำให้การปฏิบัติงานเกิดความคล่องตัวตามมาอีกหลายฉบับ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต้องตรวจสอบ และติดตามศึกษากฎระเบียบและหนังสือเวียน พร้อมปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติปัจจุบัน

4. การวิเคราะห์ความสามารถในการประหยัดงบประมาณ

ในปี 2563 ธนาครได้จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการซื้อจัดจ้าง โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และตามระเบียบธนาครอิสลามแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 32 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง พ.ศ. 2561 ซึ่งมีผลการจัดซื้อจัดจ้างเทียบกับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ดังนี้

ตารางที่ 2 รายละเอียดการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2563 ที่ดำเนินการโดยฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง		งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ (บาท)	จำนวนเงินที่ซื้อจ้างได้จริง (บาท)	จำนวนเงินที่จัดซื้อจัดจ้างถูกลง (บาท)	ประหยัดงบประมาณคิดเป็นร้อยละ
ตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้าง 2560	ประกาศเชิญชวนทั่วไป	155,735,706.00	124,307,072.00	31,428,634.00	20.18
	คัดเลือก	17,750,000.00	12,907,059.20	4,842,940.80	27.28
	เฉพาะเจาะจง	43,010,042.55	37,368,464.79	5,641,576.76	13.12
จัดซื้อจัดจ้างเพื่อการพาณิชย์โดยตรง	ตกลงราคา	1,881,960.00	1,589,138.00	292,822.00	15.56
	สอบราคา	32,982,748.10	22,850,000.00	10,132,748.10	30.72
	พิเศษ	355,050,700.20	343,350,076.66	11,700,623.54	3.30
	กรณีพิเศษ	84,000.00	84,000.00	-	-
อื่นๆ ที่มีใช้การพัสดุ	ประกันภัย	25,326,042.00	22,298,532.15	3,027,509.85	11.95
รวมทั้งสิ้น		631,821,198.85	564,754,343.80	67,066,855.05	10.62

จากตารางที่ 2 พิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2563 โดยจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่ดำเนินการตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้าง 2560 พบว่า

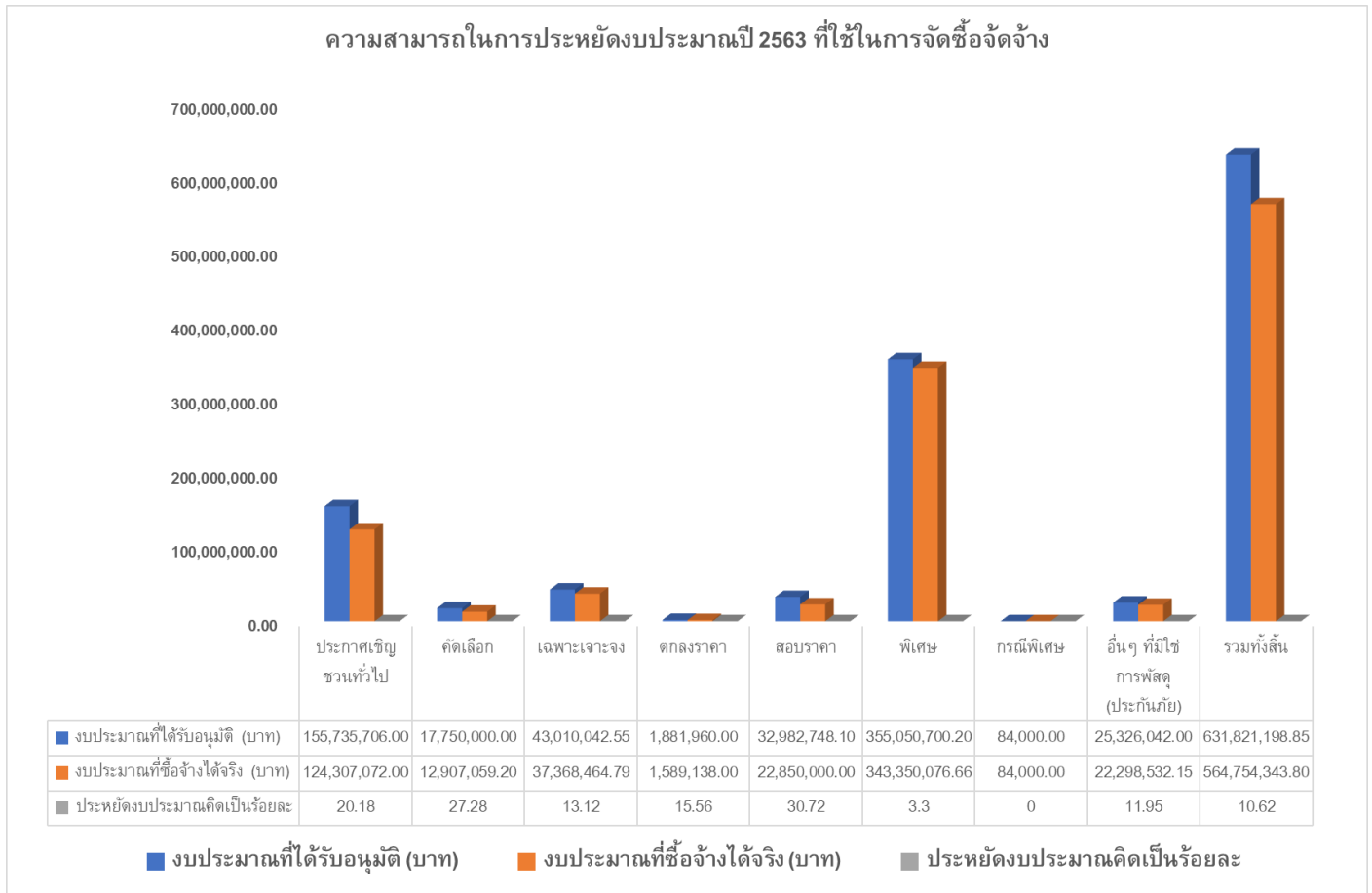
- ธนาครสามารถประหยัดงบประมาณได้จากการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปมากที่สุดเป็นเงินจำนวน 31,428,634.00 บาท
- รองลงมาคือวิธีเฉพาะเจาะจง ประหยัดงบประมาณได้เป็นเงินจำนวน 5,641,576.76 บาท

ในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการพาณิชย์โดยตรง ที่ดำเนินการตามระเบียบฯ ของธนาคร พบว่า

- ประหยัดงบประมาณได้มากที่สุด จากการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ เป็นเงินจำนวน 11,700,623.54 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 3.30 จากงบประมาณในการซื้อจ้าง
- รองลงมาคือวิธีสอบราคา ประหยัดงบประมาณได้เป็นเงินจำนวน 10,132,748.10 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 11.95 จากงบประมาณในการซื้อจ้าง

โดยภาพรวมของปี 2563 ธนาครสามารถประหยัดงบประมาณจากการจัดซื้อจัดจ้างในทุกวิธี เป็นเงินทั้งสิ้น 67,066,855.05 บาท (หกสิบล้านหกหมื่นหกพันแปดร้อยห้าสิบบาทห้าสตางค์) โดยคิดเป็นร้อยละ 10.62

แผนภูมิที่ 4 ความสามารถในการประหยัดงบประมาณปี 2563 ที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง

5. แนวทางแก้ไขในการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างหรือแนวทางในการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2564

5.1 จัดทำสื่อความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมถึงระเบียบธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 32 ว่าด้วย การจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง พ.ศ. 2561 เพื่อซักซ้อมความเข้าใจและเผยแพร่ในธนาคาร เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

5.2 ให้คำแนะนำ ปรีกษา แก่หน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างทุกคณะ เช่น คณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะครุภัณฑ์และราคากลาง คณะกรรมการซื้อหรือจ้าง และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เป็นต้น

5.3 ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในองค์กรจากผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง สำหรับบุคลากรในทุก ๆ ฝ่ายงานไม่เพียงเฉพาะเจ้าหน้าที่พัสดุเท่านั้น เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการจัดซื้อจัดจ้าง มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ ประชุมหารือและรับฟังปัญหาซึ่งกันและกัน รวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจวิธีการ แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่

5.4 เสริมสร้างจิตสำนึกและตระหนักในหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ปกป้องคุ้มครอง จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพพัสดุ